

**Ny lösning
för avfallet:**

Gifter bränns

Allt miljöfarligt avfall i Sverige skulle kanske kunna oskadliggöras parallellt med cementtillverkningen

Cementa AB:s ugn i Stora Vika utanför Nynäshamn.

Den höga temperaturen knäcker alla kända giftiga substanser, även PCB och dioxin.

Idén framfördes till jordbruksdepartementet i onsdags av institutet för vatten- och luftvårdsforskning (IVL), som gjort en preliminär utredning tillsammans med Cementa AB.

Nu skall saken snabbutredas av en särskild arbetsgrupp, där bl. a. statliga Svensk avfallskonvertering AB (SAKAB) ingår. SAKAB projekterar nu en egen, stor förbränningsanläggning

Fördelarna är många med en cementugn. Bl. a. neutraliseras saltsyra av kalken i råmaterial. Dessutom blir driftkostnaderna väsentligt lägre. Cementfabriken i Stora Vika med 140 anställda är nedläggningshotad och avfallshanteringen kunde kanske rädda jobben.

Se sidan 7

Arbetsgrupp snabbutredar:

Nytt sätt att ta hand om miljöfarligt avfall

Den 1450 gr. heta ugnen i Cementa AB:s cementfabrik i Stora Vika vid Nynäshamn kan kanske också användas för att oskadliggöra allt miljöfarligt avfall i Sverige. Idén har i dagarna presenterats för jordbruksministern. Nu skall en arbetsgrupp snabbutreda.

Initiativet kommer från institutet för vatten- och luftvårdsforskning (IVL), som i flera år studerat avfallsförbränning i samarbete med produktkontrollbyrån vid naturvårdsverket.

Bengt Ahling, IVL, har lett forskningarna kring hur bl. a. extremt miljöfarliga substanser som PCB, DDT, klorfenoler och dioxiner kan förstöras på säkert sätt och vilka sönderfallsprodukter som bildas.

Sverige har i många år väntat på en anläggning som kan destruera farligt avfall. Hittills har man fått lagra en del substanser medan klorhaltiga avfall exporteras för att deponeras utomlands eller brännas till havs.

Staliga Svensk avfallskonvertering AB (SAKAB) projekterar nu en behandlingsanläggning i Norrtorp vid Kumla i Örebro län. Styrelsebeslut om investeringen är snart i faggor.

Utredningen får visa om det i stället är bättre att köpa tjänster av Cementa AB. Det vilar bl. a. nedläggningshot över Stora Vika och dess 140 anställda. Avfallsförbränningen kanske räddar jobben.

Olika avfallstyper

— En lång rad krav måste ställas på en anläggning som bryter ner miljöfarligt avfall, säger Bengt Ahling till SvD. Framför allt får den själv inte utgöra något miljöproblem och det klarar Stora Vika.

Anläggningen bör vidare vara så flexibel att den kan ställas in för olika avfallstyper. Driftstörningar får inte ge upphov till tillfälliga utsläpp. Det förutsätter att avfallet endast är en del av det som förbränns i ugnen.

— De förbränningsanlägg-

ningar som i dag används för avfallsdestruktion klarar i de flesta fall endast några av de uppställda kraven, fortsätter Bengt Ahling.

Däremot har en preliminär utredning tillsammans med Cementa AB visat att cementugnar skulle kunna lösa problemen. Den höga temperaturen knäcker alla kända miljöfarliga substanser.

Flytande avfall kan ledas direkt in i ugnen samtidigt som alltså tillverkningen av cement ur kalksten pågår. För fast avfall måste en förugn installeras. Där sker förförbränning av avfallet till aska.

Mindre utsläpp

— De cementugnar som finns i landet är försedda med effektiva stoftavskiljare. Någon extra reningsutrustning behöver troligen inte installeras, säger Bengt Ahling.

Den saltsyra som bildas vid förbränning av klorerade ämnen neutraliseras av de alkalier som finns i kalkstenen. I den anläggning SAKAB projekterar i Norrtorp måste kalk sprutas in.

Tungmetaller eller svavel som kan finnas i avfallet binds under processen i ugnen starkt till den färdiga cementen och elimineras som miljöfara.

Den preliminära utredningen av Stora Vikas förutsättningar säger att destruktionen blir effektivare där, utsläppen mindre, investeringskostnaderna lägre, liksom driftkostnaden genom att cement samtidigt produceras.

Dessutom kan energiinnehållet i avfallet utnyttjas för cementtillverkningen vilket borde kunna ge betydande besparingar. Cementfabriker gör av med mycket kalorier.

När idén presenterades på jordbruksdepartementet i onsdags, väckte den genast intresse.

— Naturvårdsverket ställer sig också positivt till en vidare utredning, säger avdelningschef Arne Hansson.

Redan instundande vecka väntas en informell arbetsgrupp börja arbeta med idén. Jordbruksdepartementet håller i den. Övriga deltagare kommer från IVL, naturvårdsverket, Cementa AB och SAKAB.

Lennart Lundegårdh